

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת בלק תשפ"ו

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

בהוצאת: אוריאל יעוץ ומתרונות בע"מ

יפה רום 40 ירושלים ת"ו

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

סרקו להורדה

מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.

פרשת בלק תשפ"ו – מתקפת פתע רוחנית מלחמה מעל הטבע

שה' לא רוצה שהוא יקלל את ישראל. וזה היה בנפשו, לקלל את ישראל.

אז מה אנחנו רואים פה? אנחנו רואים פה את מפת הקרב. לא הלך להם בדרך הטבע, עכשיו הם רוצים מעל הטבע. לכן הוא מגייס אותנו. אחרת הוא היה מגייס, אני יודע מה, עוד חיילים ועוד אמצעים. הוא כבר רואה שבטבע זה לא הולך, שה' יתברך נלחם. והוא, מה הוא חושב, שמעל הטבע ה' יתברך לא ילחם? אם בטבע לא הלך לכם, ה' מעך אתכם והחרים אתכם, אז מעל הטבע יצליח לכם?

אבל האדם מפחד, בלק מפחד, ובמקום לעשות שלום עם ישראל ולתת להם לעבור, כשבסך הכל זה מה שרצינו, לעבור ולהכנס לארץ – הוא לא רוצה. הוא לא מאמין שהם רק רוצים לעבור כנראה, מפחד. מחליט להלחם, ומביא את בלעם.

בלעם עושה חישוב כמה קרבתו הקריבו האבות הקדושים, כמה מזבחות הם עשו – הוא יעשה אותו דבר, הכפיל את המאמצים, ואז בטח ה' יתברך יענה לו. ואם לא יענה לו מפה, אז בזוית אחרת. אם זה רחוק מדי, הוא יתקרב יותר כדי לקלל עם העינים הרעות שלו את עם ישראל, רחמנא לצלן.

קודם כל, זה נראה תמוה. זה דומה לפרעה, שחשב שהוא יביא את החרטומים וזה יעזור לו, שהוא יעשה קונצים וזה יעזור לו. לא עזר לו כלום. ואף אחד מכל האומות שיצאו נגד ישראל, כולל הצורר הנאצי, לא עזר להם שום דבר. ה' הפך את העולם ועם ישראל חי וקיים – כי זה עם הנצח, כי בלי עם ישראל העולם נחרב.

העולם קיים בזכות עם ישראל, שקיבלנו על עצמנו לקיים את התורה. אם אנחנו חלילה לא מקיימים את התורה, אז המצב גרוע וה' יתברך מעניש אותנו גם על ידי האומות, לא רק על ידי האומות, אבל גם על ידי האומות. את זה רואים בכל התנ"ך. ולכן צריכים אנחנו לחזור בתשובה תמיד, להיות צדיקים, לעשות נחת רוח לבורא עולם בדרגה הכי גבוהה, לא בדרגה הכי נמוכה...

בכל אופן, כאן משה רבינו נתקל בבלעם. ובלעם מתכנן לקלל. והוא חושב שהוא יצליח אם הוא ישים כל מיני מזבחות

ערב טוב! שבוע טוב! חודש טוב! מה שלומכם? אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', פרשת בלק תשפ"ו. ובשם ה' נעשה ונצליח. ואתם יודעים שאנחנו מנסים להבין את הפרשה על פי 'דרך עץ החיים', שזו הדרך הרוחנית שאנחנו משתדלים ללכת בה.

אנחנו תמיד הולכים על פי הכלל של האר"י הקדוש, ש"אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ" כי שם התיקון שלו. אז ככה אנחנו מתבוננים בפרשה, ואיפה שהלב נמשך – שמה כנראה יש איזה תיקון, איזה ניצוץ, איזה נושא שצריך לברר אותו. ככה זה בדרך כלל.

אנחנו כאן רואים דבר מופלא: עם ישראל מצוה לחזור לארץ ישראל, הגלות היא רק עונש. והעמים בעבר הירדן לא רוצים אפילו לתת להם לעבור, אפילו אם מבטיחים להם פרנסה טובה ושילא נעשה לכם שום דבר, רק נעבור וזהו' – לא רוצים. אז יוצאים למלחמה, עם ישראל צריך להלחם בהם, ומשמים ה' יתברך מחרים אותם. עם ישראל מתקדם. ואז הבא בתור רואה את הדבר הזה ומפחד, 'מה נעשה? עוג הלך. סיחון הלך. מה נעשה?'

אז בלק מפחד, ושולח לקרוא לבלעם. בלעם הוא רמטכ"ל? הוא שר בטחון? לא, הוא כמו בפיו – לקלל, לא לברך. והוא שקול כנגד משה, הוא לא איזה ילד קטן. ה' יתברך נתן לאומות נביא כנגד משה רבינו, כדי שלעתיד לבוא לא תהיה להם טענה שהם לא קיבלו נביא ושאלם היו מקבלים נביא כמו משה רבינו גם הם היו מקבלים את התורה. טוב, מובן שאלה סיפורים. אז אין תירוץ, ה' נתן להם את בלעם.

ובלעם במקום להיות צדיק אפילו קצת, כמו משה רבינו – ההפך, הוא רשע, הוא מטמא את עצמו, עושה מעשי טומאה כדי שתשרה עליו רוח הטומאה, כדי שיהיו לו כחות לכאורה לעשות דברים רעים ולקלל את עם ישראל, עם ה' – כשהוא ידע שעם ישראל זה עם ה'. ה' יתברך היה מתגלה אליו בשם אלקים, לא כמו לנביא ממש כמשה רבינו, בדרגות נמוכות, אבל הוא היה מדבר אליו. הוא ידע שזה ה' יתברך. הוא ידע

ויעשה כל מיני 'טכניקות' – כי אצל האומות יש ענין של טכניקות, זה משהו טכני. תעשה כמה מזבחות, תעשה כמה כוונות ותעשה כמה תפילות – וזהו, זה יתקבל? אין בביכול, ה' יתברך שמו אין לו דעת?!! הוא לא קובע, אתה רק מפעיל אותו מלמטה כמו עם איזה שֶׁלֵט? אתה מפעיל את הכוונות, וזה עובד למעלה וזהו והכל מסתדר? טפש היה? הם טפשים האנשים האלה? לא, הם לא טפשים.

אלא מאי? הם יודעים. הם יודעים שה' יתברך ברא את הקדושה וברא את הסטרא אחרא, ברא את ספירות הקדושה וברא את הספירות של הסטרא אחרא. והוא נתן יכולת לעם ישראל, 'עם סגולה', שהוא מסוגל לעורר רחמים, לעורר ברכות למעלה ומה שצריך על ידי תפילה. הוא נתן לצד השני גם כן יכולת לעורר משהו על ידי מעשים של כישופים, שדים, שמות טומאה, ועבודה זרה ממש – שהם היו עובדים את המלאכים והיו מקריבים להם קרבנות כדי שהשר שלהם, של האומה, יתן להם כח לעשות דברים רעים.

ולכן גם כתוב שכשעם ישראל נלחם וה' נותן את אויביו תחתיו – קודם הוא מכניע את השר למעלה של אותה אומה. אז יש פה ענין. זה לא ענין ריק. אם זה היה ענין ריק ולא היתה לו שום יכולת, ה' יתברך לא היה צריך להכריח אותו לברך את עם ישראל.

פה מעניין שהיתה פה התקפת פתע, כי עם ישראל ישבו והמחנה שלהם לא ידע בכלל שבלעם בא לקלל אותם. לא היה מודיעין. לא היתה שמירה, רוחנית או אחרת. שום דבר. יושבים, עוסקים בתורה, ובורא עולם הציל אותנו. "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". אבל בדרך כלל עם ישראל ער, מסתכל על מה שקורה. והנה פה לא כתוב שהם מסתכלים על משהו. כל המהלך הוא מצד בלעם הרשע, בלק, ומשמים הקדוש ברוך הוא שנתן לו להגיע ונתן לו – ואז הכריח אותו לברך במקום לקלל. הכניע אותו. לא הרג אותו, הכניע אותו. מנע ממנו את היכולת לעשות רע, והכריח אותו לברך.

מהברכות שלו אתה מבין מה היו הקללות שלו, מה הוא רצה. הוא רצה כמו המן הרשע, כמו עמלק. תמיד זה אותו סיפור. מבינים? הדבר הזה למה הוא? הוא בא מהנחש הקדמוני שהטיל זוהמה בחוה. עיקר הזוהמה עברה לקין. מקין בסוף הגיע עמלק, שכל ענינו הוא לפגוע בעם ישראל ולא מעניין אותו כלום, הוא מוכן למות על זה. וככה זה, מלחמת ה' בעמלק מדור דור – עד שיגמר הרע, עד שיבוא משיח והגאולה השלמה, אז יגמר הרע וגמרנו והאמת תתגלה, בעזרת ה' במהרה.

אז בענין הזה של ה'טכניקות', כמו חרטומי מצרים, כמו בלעם: בלעם פה רצה לחקות את המעשים של אבותינו הקדושים – אבל הוא רשע, זה חיצוני. גם אם הוא יקריב את אותן הקרבנות, יתפלל את אותן תפילות, יכוון את אותן הכוונות ויעשה כל מיני מצוות – לא יעזור לו כלום, כי זה רע, וזה חיצוני, זה לא לשם שמים, זה לא רצונו של ה'.

ה' אמר "אִם לִקְרָא לְךָ בְּאֵי הָאֲנָשִׁים קוֹם לְךָ אֶתָּם" – אה, הוא שמח מאד. וה' כעס עליו. ככה מביא ה'תָּנָא דְּבֵי אליהו הקדוש. כעס עליו, 'זה מה שאתה רוצה? ללכת לקלל?'

מבינים? אז יש כח לסטרא אחרא, יש לה כח, שה' נתן להם, אבל הכח מוגבל. תמיד יש את בורא עולם – את רשע הדור,

ואת צדיק הדור, זה לעומת זה – ואת כל הכחות שיוורדים. למה זה נקרא תורת ה'קבלה'? כי עושים כלים למשוך שפע, צדיקים יכולים למשוך שפע. הצדיקים יכולים למשוך שפע, לבטל גזרות, לגזור גזרות טובות. והכל בסדר גמור.

זאת אומרת שה' יתברך ברא מערכת שבה הטובים והצדיקים יכולים לעורר למעלה את הספירות, את הפרצופים, את הצינורות של השפע – ובעזרת ה' על ידי התעוררות מלמטה מתעורר למעלה, ויש יחוד למעלה, ואז יורד השפע לעם ישראל ולעולם כולו.

והוא נתן גם יכולת מסוימת לסטרא אחרא לעורר דברים מסוימים, על ידי קטרוג למשל, על ידי שהיצר הרע מקטרג ואז מדת הדין מקטרגת – ואז ה' יתברך צריך להשתיק את מדת הדין, אם יש זכויות או אם אין זכויות. הכל על פי משפט. יש גם מדת הרחמים, אבל זה לא כל כך פשוט. יש בית דין למעלה שצריך לדון בבקשות של הסטרא אחרא חלילה לפגוע.

אז המערכה היא מערכה, היתה פה באמת סכנה. זה לא משהו טפשי. אבל הוא לא הצליח, כי מעל כולם בורא עולם – והוא לא יתן שיפגעו בעמו ישראל, כי זו מטרת הבריאה, שעם ישראל יעסוק בתורה, יתקן את הכל, אור לגוים גם כן, ולעיתיד לבוא לעבוד את ה' שכם אחד, תיקון לעולם.

אז עם ישראל זה הצוות המתקן על ידי תורה ומצוות. וגם לאומות יש שבע מצוות בני נח, אם הם רוצים. פה אנחנו רואים שהם לא רצו – ההפך, ההפך ממצוות. מבינים?

אז זה מה שרציתי להדגיש היום, את ה"זֶה לְעֵמֶת זֶה", שאם מעוררים מלמטה, מתעורר למעלה. כמובן, כל מי שמעורר דברים רעים מלמטה למעלה – יקבל עונש גם בעולם הזה וגם בעולם הבא ביום הדין הגדול. אלה לא דברים... הכל נלקח בחשבון, הכל רשום למעלה, מי עושה מה. כן? בלעם לא יקבל פרס, וגם בלק לא, על מה שניסו לעשות. ההפך מפרס הם יקבלו.

אבל באותו זמן היתה סכנה. ומה הגן? זה שהוא ראה שפתחיהם של אהלי ישראל לא מכוונים אחד מול השני, זאת אומרת ששומרים על צניעות, שלא יהיה היזק עין, והוא היה מומחה בהיזקי עין – וזה שהם עוסקים בתורה. עוסקים בתורה – אף אחד לא יכול לפגוע בהם.

ה' יעזור שכולנו נחזור בתשובה. זה דחוף מאד. כולנו צריכים לחזור בתשובה, ולעשות גם תשובה על שנאת חנם, ושתהיה אחדות בעם ישראל, אמתית מעומק הלב. וזה נותן כח לעבור את כל הצרות של חבלי משיח, שאנחנו בחבלי משיח – עד שיבוא משיח ויגאל אותנו גאולת עולמים!

לחיים! לחיים! לחיים!

נא להפיץ את מעינות דע"ה, 'דרך עץ החיים', בכל מקום ובכל זמן לזיכוי הרבים למען שמו באהבה. ונא להפיץ גם את 'ערב דא'ז', אלה השירים האלה שאנחנו שרים כל לילה בלי נדר למען שמו באהבה.

זה מחזק את הנשמות. ולהתחזק בכלל!

שבת שלום וכל טוב סלה!

לחיים! לחיים! לחיים!

הקדמת הספר: 'דרך עץ החיים'

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

ישתבח הבורא ויתעלה היוצר אשר זיכנו והחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, לברך על המוגמר בספר זה 'דרך עץ החיים' – דע"ה. "דרך עץ החיים" היא דרך סלולה להידבק בה' ית' ולעלות במעלות הצדיקים והקדושים. ומה אנו ומה חיינו שניגש למלאכה קדושה זו?

ואנכי עפר ואפר, כלום שבכלום, אפס שבאפס! ובכל זאת, אני תינוק שנשבה בן בנו של תינוק שנשבה שה' ית' קרב אליו ברחמי האידסופיים. ומאשפות הרים אביון! ולא ויתר על נשמתו!

ואין ביכולתנו להודות לו מרוב חסדיו! והוא ית' יודע כמה רחוק הייתי, ובכל זאת, קרב אותי אליו באהבתו האידסופית וברחמי האידסופיים.

אבל דעו לכם, רבותי, כי גם זיכה אותנו לעשות השתדלויות טובות לפניו – למען נזכה להתקרב אליו! כי אף על פי שהכל מידו הרחומה, גם האדם צריך לעשות את מאמציו שלו עצמו, כי ה' ית' חפץ בכך. הוא נותן לנו כח לעשות חיל – אבל את שלנו אנו חייבים לעשות, בכח זה שנתן לנו מתנת חנם!

והעליון מתעורר לקרב את התחתון – אך גם התחתון מחויב לעשות את שלו.

וכמו שבבית המקדש היתה יורדת אש מן השמים לאכול את הקרבנות, ובכל זאת ההדיוט היה צריך להביא אש משלו, כך מלמעלה מקרבים את האדם, בתנאי שיעשה השתדלות נכונה מלמטה – וגם לכך כמובן חייבים עזרה משמים!

וכך, בזכות אבותינו הקדושים ובזכות שנשבע להם על זרעם ומפני שהגאולה השלמה מתקרבת, יש צורך לחזק את כלל נשמות ישראל לעבודת ה' לשמה. ומאוצר מתנת חנם זכינו שתאיר לנו בחושך דרך מופלאה להתקרב אליו ית' ולהפוך להיות עובדו בלבב שלם.

ובדרך זו, "דרך עץ החיים", נדבר בס"ד בספר זה.

דרך עץ החיים היא הדרך בה אני הולך, ודרכה אני הקטן והדל מתקרב אליו ית' – דרך של חיפוש האמת, דרך של חיפוש קרבתו ית', דרך של תיקון הפרט והכלל, דרך לתיקון עולם במלכות שד"י.

ולזכות את הרבים אני מתכוון – ללמד את הנזקק לכך דרך ה'! דרך המלחמה, דרך הביורור ודרך הדבקות בו ית', שכן היא דרך עץ החיים, המביאה לקיום תורה ומצוות ומעשים טובים לשם שמים, זך ונקי בס"ד.

ואם ישאל השואל: מה מיוחד בדרך עץ החיים?

ובכן, כפי שתיארתי, מה שעבר עלינו לא עבר על כל אחד! מלחמות וביורורים והתאמצות לדבקות בו ית' עוד בהיותי תינוק שנשבה. ולכן נאמר: "במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד".

בדרך עץ החיים זכיתי להתקרב לה' ית' ולתורתו. והיא מחזקת אותי תמיד להמשיך בזיכוי הרבים, להכשיר את הנשמות לעבודתו ית'. היא נובעת מפרד"ס התורה, ועוסקת בעיקר בפנימיות התורה, פנימיות הנפש של האדם, ויונקת מתורת הקבלה, החסידות והמוסר.

זו הדרך היא דרכם של הצדיקים השואפים לעשות רצונו ית' בלבב שלם.

והיות שהוא ית' פתח לנו פתח עצום – אנו נשתף את המעוניין בכך בפתח עצום זה! ופתח זה נקרא "דרך עץ החיים". ואין כאן שום חידוש. זאת דרך חז"ל, דרך הצדיקים בכל דור. אז מה התועלת? התועלת בכך שהיא נאמרת בשפה פשוטה וברורה, ומתוך הנסיון האישי, ואין חכם כבעל הנסיון.

ואין ספק שנשמות רבות כבר טעמו מדרך זו וזכו לחזור בתשובה שלמה ולעבוד אותו ית' בלבב שלם.

אין כאן חידוש אבל ישנה כאן "התחדשות". ולהתחדשות זו זקוקים רבים כאויר לנשימה.

דרך עץ החיים מעניקה כלים לכל אדם להפוך להיות חייל נאמן לה' ית', בכל זמן ובכל מקום ובכל תנאי החיים. מי שלומד דרך זו ומיישם אותה יוכל תמיד להמשיך לעבוד את ה' ית' בכל תנאי. היא מכשירה את האדם להיות חייל נאמן – חייל אינו יודע הכל, אך הוא מוסר את נפשו להשלים את המשימה שלו, מתוך ערפל הקרב – כי החיים הם מלחמה! בין טוב לרע, בין הקדושה לבין היפך הקדושה.

זהו ספר עיוני ומעשי הכתוב בשפה פשוטה ומובנת. הספר שם דגש מיוחד על עיקרי הנושאים שהאדם זקוק לדעת על מנת להיות חייל נאמן לאבא שבשמים.

בדרך עץ החיים שתי דרגות: הדרגה הגלויה, המתאימה לכולם, והדרגה הנסתרת, המתאימה רק למי שמשמים פותחים לו פתח ומורים לו להיכנס פנימה – אל עולם היחודים והכוונות.

דרך עץ החיים מתאימה לכל, ומכל דרגה שבה האדם נמצא הוא יוכל להתקדם ולהתעלות בעזרתה בס"ד.

העיקר ללכת בה באמת, בתמים ובכל לבבך! להתמיד בה ללא הרף, ללכת מחיל אל חיל, ממלחמה למלחמה, מנסיון אחד למשנהו, עד אשר יתוקן עולם במלכות שד"י במהרה בגאולה השלמה.

כמו חייל נאמן, כך צריך להיות דבק במטרה יומם ולילה, לא להרפות מדרך עץ החיים אפילו לרגע.

אם תנהג כך, בס"ד תראה תוצאות ותתעלה באמת בעבודתו ית' לשמה.

בספר זה נעבור יחד ונעסוק בנושאים שונים שהם הבסיס של אמונת ישראל ודרכי המלחמה, הביורור והדבקות, ויהי רצון שיהא זה לתועלת הפרט והכלל ולתיקון השכינה ולמען יחודה עם דודה יחוד עולמים ולהחיש את הגאולה ברחמים.

נשתדל לא להרבות בציטוטים כדי להקל על הקורא שאינו בקי בשפת חכמים. ובשם ה' נעשה ונצליח.

דרך לימוד הספר:

קרא את הספר ברצף פעם אחת. התרשם. ואז קרא אותו שוב, עד שכל מה שכתוב בו יהיה חרוט בנפשך. התקדם ביישום הדברים בהדרגתיות ובהתמדה, מתוך ענוה.

הזהר שהיצר הרע לא יאיץ אותך! והזהר שהיצר הרע לא ירדים אותך!

ספר זה הוא חוד החנית וראש לכל ספרינו הרבים שכבר פרסמנו, כך שבמקביל תוכל להבנות גם משאר ספרינו, שכולם הם נדבכים חשובים בדרך עץ החיים.

כפי שתיווכח, לדרך עץ החיים יש התחלה אך אין לה סוף – כי תזדקק לה כל ימי חיך. היא זורמת ומתפתחת תמיד, ובכל יום ויום ישנם חידושים ודיוקים חדשים, ככתוב: "אי אפשר לבית מדרש בלא חידוש".

אחר כל אלה, אומר עוד כי הדרך פרושה כאן לפניך הקורא, והיא דרכי על פי נסיוני האישי, אך אין כאן המלצה כוללנית ללכת דווקא בה.

ההחלטה לצעוד בה היא אחריות שנתונה בידך.

בהצלחה!

מתוך נפשי – התחדדות תמידית בדע"ה

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
ט' תמוז תשפ"ו

- א. יש טעות תמימה, ויש טעות שרק נראית תמימה.
 - ב. מה שאפשר למנוע בקלות, אפשר גם לחדש בקלות.
 - ג. יש אדם שמוכן לעשות תשובה, אך אינו מוכן לקבל תוכחה. וזהו חסרון.
 - ד. יש שאדם הוא בעל 'מצפון סלקטיבי'...
 - ה. יש אדם שעושה רושם אדיר, אך זה בעיקר רושם. ויש אדם צנוע יותר, אך בעת מבחן הוא העומד בפרץ.
 - ו. לפני מבחן או ראיון עבודה וכדו' התפלל לה' ית': 'אבא שבשמים, רחם עלי ותן לי שכל טוב, שאדע מה לומר ואיך להגיב. ושאלתי, אם כך הוא רצונך!'
 - ז. הכל מאורגן מאד – אף על פי שנראה לכאורה ההפך מכך.
 - ח. אדם עם לב טוב תמיד יצליח, בס"ד.
 - ט. מנהל צריך להיות קודם כל בן אדם!
 - י. אדם שכיוון שנפגע נאחז בעלבון, בכעס, במרד, בתחושת נקם וכו' – תיקונו: להפוך 'אני ל'אין'. וזה אינו קל לביצוע כלל. ואין זה אומר שעליו להבליג ללא תגובה. אך התיקון הוא הקודם, והרגיעה – ולאחריהם התגובה המדודה והנכונה.
 - יא. הזהר: כל מיני השפעות יכולות להפוך אותך לרשע, ר"ל!
 - יב. שלושים שנה ועדיין לא תיקנת אף מדה? עוד פעם אני שומע את אותה מנגינה? התורה היא על מנת שנתקן!
 - יג. אם אדם אינו שומע, אינו מקשיב, מזלזל ודוחה כל עזרה שמוגשת לו – מצבו באמת קשה וסבוך. 'סרבנות טיפול' נובעת מגאווה, מעקשנות ומטפשות.
 - יד. האדם בא מלא בדמיונות לצדיק – והוא רוצה חותם עליהם!?
 - טו. חבר, העולם לא 'השתגע'. אלה פשוט חבלי משיח!
 - טז. רבנו הבעל שם טוב הקדוש נשען על השולחן ואמר לאשתו: 'עכשיו אני מוכן לקבל תוכחה'. מכאן אנו למדים: צריך הכנה על מנת לקבל תוכחה. והמוכיח צריך למצוא את העת המתאימה שבה האדם יהיה מוכן לקבל תוכחה.
 - יז. להקשיב, פירושו להבין את הזולת.
 - יח. לעתים רווח הוא בעצם הפסד, והפסד הוא בעצם רווח. נצחון הופך לעתים לכשלון, וכשלון הופך לעתים לנצחון. הכל הולך אחר הסוף!
 - יט. ככל שלומדים את הגמרא באופן שהוא יותר מתוך שמחה, ביטול, התקשרות וזרימה – כך היא מובנת יותר ומוסרת ללומד את סודותיה!
 - כ. החכמה הטבעית-מדעית היא מוגבלת. החכמה האלקית היא אינסופית.
 - כא. מה אתה עושה בכל שניה מחייך!?
 - כב. בזמנים שבהם אנשים רגזנים יותר – יש לעבוד על השלוה, ועל "מַעֲנֵה רַךְ יָשִׁיב חֲמָה".
 - כג. כאשר השאיפה של האדם היא מעבר ליכולותיו – ההתרסקות בדרך, ר"ל. דע את מקומך.
 - כד. בציור הכשר – אתה בונה לך עולם משלך לברוח אליו בעת הצורך.
 - כה. אל תתן שמחשבות יהרסו לך את החיים! קרא את ספרי 'תיקון' ושליטה במחשבה וברגש', שניתן להורדה בחינם מאתר החסידות.
- לחיים! לחיים! לחיים! נא להפיץ את מעינות דע"ה בכל מקום ובכל זמן לזיכוי הרבים, למען שמו באהבה.**
ונא להפיץ את 'ערב דא"ז' – שירי אמת להחיות את המת!
לחיים! לחיים! לחיים! שבת שלום וכט"ס!